

Ανδρέας Κάλβος

Ο φιλόπατρις

* **φιλάτη** (φίλταος):
πολυαγαπημένη

* **μου έδωκας**
(αρχαιομορφος τύπος
του αόριστου): μου
έδωσες

* **του Απόλλωνος τα
χρυσά δώρα**: εννοεί
την ποιητική έμπνευση,
τα ποιητικά χαρίσματα

* **το πέμπτον του
αιώνος**: είκοσι χρόνια
(το ένα πέμπτο του
19ου αιώνα)

* **το αμαυρότατον**
(αμαυρότατος): κατά-
μαυρο, θεοσκοτεινο

* **εγνώρισας**: εγνώρισες
(αρχαιομορφος τύπος,
όπως το έδωκας)

Ω φιλάτη* πατρίς,
Ω θαυμασία νήσος,
Ζάκυνθε· συ μου έδωκας*
Την πνοήν και του Απόλλωνος
Τα χρυσά δώρα*!

Ποτέ δεν σε ελθμόνησα,
Ποτέ· — Και η τύχη μ' έβριψε
Μακρά από σε· με είδε
Το πέμπτον του αιώνος*
Εις ξένα έθνη.

Συ, όταν τα ουράνια
Ρόδα με το αμαυρότατον*
Πέπλον σκεπάζει η νύκτα,
Συ είσαι των ονείρων μου
Η χαρά μόνη.

Μοσχοβολάει το κλίμα σου,
Ω φιλάτη πατρίς μου,
Και πλουτίζει το πέλαγος
Από την μυρωδιάν
Των χρυσών κίτρων.

Η λαμπάς η αιώνιος
Σου βρέχει την ημέραν
Τους καρπούς, και τα δάκρυα
Γίνονται της νυκτός
Εις εσέ κρίνιοι.

Είσαι ευτυχής· και πλέον
Σε λέγω ευτυχεστέραν,
Ότι συ δεν εγνώρισας*
Ποτέ την σκληράν μάστιγα
Εχθρών, τυράννων.

Ας μη μου δώσει η μοίρα μου
Εις ξένην γην τον τάφον·
Είναι γλυκός ο θάνατος
Μόνον όταν κοιμώμεθα
Εις την πατρίδα.

Τάκη Κατσουλίδη, Πορτοκάλια

Τάκης Κατσουλίδης
(1933)

Ζωγράφος και χαράκτης. Η τέχνη του ξεχωρίζει για τη δύναμη των γραμμών και την ένταση των χρωμάτων της.

Ερωτήσεις - Δραστηριότητες:

1. Να συγκρίνετε την τελευταία στροφή του ποιήματος με το δημοτικό τραγούδι της ξενιτιάς (σελ. 56) και να δείξετε με ποιο τρόπο αναφέρονται στον θάνατο ο Ανδρέας Κάλβος και με ποιον ο δημιουργός του τραγουδιού.
2. Τι είναι αυτό που δένει τόσο σφιχτά τον ποιητή με το νησί του;
3. Γράψτε ένα κείμενο για την ιδιαίτερη πατρίδα σας.

Ανδρέας Κάλβος
(Ιωαννίδης)

(Ζάκυνθος 1792 - Αγγλία 1869)

Μεγάλος Έλληνας ποιητής που επηρεάστηκε από τις δημοκρατικές ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης και τα φιλελεύθερα διδάγματα των Ιταλών. Δίδαξε στην Ιόνιο Ακαδημία. Οι ωδές του είναι λυρικές συνθέσεις που τις διαπερνά το πατριωτικό πάθος και η φιλελεύθερη πνοή. Έργα του: *Η Λύρα* και τα *Λυρικά*. Μετέφρασε και θρησκευτικά κείμενα, όπως τους *Ψαλμούς του Δαβίδ*.